

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania S. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle
o składki ubezpieczeniowe,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29
października 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Rzeszowie
z dnia 13 lipca 2023 r., sygn. akt III AUa 986/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującego się
S.S. 240 zł (słownie: dwieście czterdzieści złotych) wraz z
odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c., tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 lipca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w sprawie z odwołania S. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle w przedmiocie składek ubezpieczeniowych, na skutek apelacji odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 28 czerwca 2021 r., (którym oddalono odwołanie, nie obciążając odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego), zmienił pkt I zaskarżonego wyroku jak też poprzedzającą go

decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle z 21 stycznia 2021 r. w ten sposób, że stwierdził, iż S. S. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 1 października 2013 r. do 28 lutego 2015 r. (pkt I), w pozostałym zakresie apelację oddalił (pkt II).

Organ rentowy wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając ten wyrok w części, w zakresie punktu I. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu I i oddalenie apelacji wnioskodawcy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, a ponadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego art. 24 ust. 4 w związku z art. 24 ust. 5e ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz.1230 ze zm.; dalej: ustawa systemowa) przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące uznaniem przez Sąd Apelacyjny, że należności z tytułu składek za okres od października 2013 r. do lutego 2015 r. uległy przedawnieniu.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że wnosi o przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Istotne zagadnienie prawne skarżący odniósł do rozumienia występującego w art. 24 ust. 5e ustawy systemowej sformułowania „inny organ”, a którego ustalenie prawidłowego zakresu zastosowania ma istotne znaczenie dla właściwego stosowania instytucji zawieszenia terminu przedawnienia składek w sytuacji prowadzenia postępowania wstępnego w innym kraju członkowskim Unii Europejskiej. Przede wszystkim, czy pojęcie „inny organ” należy ograniczyć jedynie do organów porządku krajowego czy też ma ono znaczenie szersze i dotyczy organów państw członkowskich Unii Europejskiej. Organ rentowy podkreślił, że problematyka koordynacji zabezpieczenia społecznego w sprawach ubezpieczeniowych wymaga obecnie bardzo często uzyskania stanowiska organu bądź sądu zagranicznego, a to stanowisko ma istotne znaczenie przy podejmowaniu decyzji przez organ rentowy

w zakresie ustalenia właściwego ustawodawstwa, ustalenia podlegania ubezpieczeniu krajowemu i co za tym idzie ustalenia podstaw wymiaru składek. Z tych powodów zdaniem skarżącego wydaje się konieczne, aby rozumienie sformułowania „inny organ” zostało w sposób jednoznaczny przesądzone.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołujący się wniośł o odrzucenie skargi kasacyjnej, o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej organu rentowego do rozpoznania bądź o oddalenie skargi kasacyjnej w całości. W każdym przypadku wniośł o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wyводу prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioszek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

Skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Sąd Najwyższy natomiast odniósł się w swoim orzecznictwie do powoływanego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienia.

Wskazać w tym zakresie należy, że również w sprawie o składki ubezpieczeniowe ze skargi kasacyjnej organu rentowego, który analogicznie jak w niniejszej sprawie podnosił istnienie zagadnienia prawnego polegającego na rozumieniu występującego w art. 24 ust. 5e ustawy systemowej sformułowania „inny organ”, Sąd Najwyższy w postanowieniu z 11 października 2023 r., III USK 29/23, LEX nr 3614413, uznał, że trudno zgodzić się z twierdzeniem organu rentowego, że kwestię uprzedniego rozstrzygnięcia, jakiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego dana osoba podlega, należy uznać za zagadnienie wstępne, w rozumieniu art. 24 ust. 5e ustawy systemowej. W niniejszej sprawie zostało to rozstrzygnięte decyzją z 3 października 2013 r. słowackiego organu rentowego o wygaśnięciu obowiązkowego ubezpieczenia społecznego wnioskodawcy. Oznacza to, że objęcie wnioskodawcy krajowym system ubezpieczenia społecznego po tej dacie, legitymowało organ rentowy do wszczęcia postępowania w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Takie postępowanie organ wszczął dopiero w 2020 r. Zgodzić się zatem należy ze stanowiskiem, że opieszałość organu rentowego nie może być maskowana generowaniem zagadnienia prawnego, które w rzeczywistości sprowadza się do zwykłej wykładni prawa. Za pomocą powoływania się na istotne zagadnienie prawne nie można bowiem zwalczać dotychczasowego mechanizmu stosowania prawa, zwłaszcza, jeśli jego wykładnia jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie i została uwzględniona przez sąd drugiej instancji.

Z uwagi na powyższe w sprawie nie występuje obecnie istotne zagadnienie prawne powoływane przez skarżącego. W skardze kasacyjnej nie zawarto nowych argumentów, które podważałyby przedstawione stanowisko.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

